

Examenreglement Twickel College Hengelo

Schooljaar 2025 – 2026

Betreft cohorten:

Atheneum: 2023 – 2026 / 2024 – 2027 / 2025 – 2028

Havo 2024 – 2026 / 2025 - 2027

CARMEL

stichting carmelcollege ●●●

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Algemene informatie	6
Verdeling studielasturen havo – atheneum.....	7
Toelichting op de schema’s.....	8
Examenreglement.....	10
Hoofdstuk I Algemene bepalingen.....	10
Artikel 1 Begripsbepalingen.....	10
Artikel 2 Eindexamen (art. 2.51 WVO 2020).....	13
Artikel 3 De examensecretaris (art. 2.51a WVO 2020).....	13
Artikel 4 Inhoud eindexamen (art. 2.53 WVO 2020; art. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.10 UB WVO). 13	
Artikel 5 Toegestane zaken examenlokaal	14
Artikel 6 Onregelmatigheden; onvoorzien omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020) 14	
Artikel 7 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (art. 3.58 en art. 3.59 UB WVO 2020, examenblad).....	15
Artikel 8 Beroep bij besluiten inzake maatregelen (art. 2.60 en 2.64 WVO 2020, art. 3.59 UB WVO).....	16
Artikel 9 Bezwaar/klacht.....	16
Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen.....	18
Artikel 10 Examenprogramma’s (artikel 2.54 WVO 2020, art. 3.3 t/m 3.7 UB WVO 2020).....	18
Artikel 11 Mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten (art. 3.1 t/m 3.7 UB WVO 2020)	18
Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen	19
Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting	19
Artikel 12 Examenreglement (art. 2.60 WVO 2020)	19
Artikel 12a Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud (art. 2.60a WVO 2020).....	19
Artikel 12b Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling (art. 2.60b WVO 2020).....	20
Artikel 12c Programma van toetsing en afsluiting: wijziging (art. 2.60c WVO 2020).....	20
Afdeling 2 De examencommissie.....	21
Artikel 12d Benoeming en samenstelling van de examencommissie (artikel 2.60d WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)	21
Artikel 12e Taken en bevoegdheden van de examencommissie (artikel 2.60e WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege).....	21
Hoofdstuk IV Het schoolexamen	23
Artikel 13 Schoolexamen (art. 2.55 WVO 2020, art. 3.12 UB WVO 2020).....	23
Artikel 14 Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen (artikel 2.60 WVO 2020).....	23
Artikel 15 Examendossier (art. 3.11 UB WVO)	23
Artikel 16 Beoordeling schoolexamen (art. 3.13 UB WVO)	23
Artikel 17 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo (art. 3.14 UB WVO).....	24
Artikel 18 Verstrekking beoordeling schoolexamen (art. 2.55a WVO 2020, art. 3.15 UB WVO). 24	
Artikel 19 Herexamen schoolexamen.....	25
Hoofdstuk V Het centraal examen	26
Artikel 20 Centraal examen (art. 2.56 WVO 2020, art. 3.23 UB WVO 2020)	26
Artikel 21 Afwijkend tijdstip centraal examen (art. 3.17 UB WVO 2020).....	26
Artikel 22 De opgaven voor het centraal examen (art. 3.19 UB WVO 2020).....	26

Examenreglement Het Twickel College

Artikel 23	Afname centraal examen (art. 3.20 UB WVO 2020)	26
Artikel 24	Beoordeling centraal examen door examiner (art. 3.21 UB WVO 2020).....	27
Artikel 25	Beoordeling centraal examen door gecommiteerde (art. 3.24 UB WVO 2020)	27
Artikel 26	Vaststelling score en cijfer centraal examen (art. 3.25 UB WVO 2020)	28
Artikel 27	Beoordeling centraal examen cspe vmbo door examiner (art. 3.26 UB WVO 2020).	28
Artikel 28	Beoordeling centraal examen cspe vmbo door tweede examiner (3.27 UB WVO 2020)	28
Artikel 29	Afname centraal examen in tweede tijdvak door College voor toetsen en examens wegens gering aantal examenkandidaten (art. 3.28 UB WVO 2020)	28
Artikel 30	Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak	28
	(art. 3.29 UB WVO 2020).....	28
Artikel 31	Procedure afnemen centraal examen door College in tweede en derde tijdvak (art. 3.30 UB WVO 2020)	29
Artikel 32	Bewaren werk centraal examen (art. 3.31 UB WVO 2020).....	29
Hoofdstuk VI	Uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen	30
Artikel 33	Eindcijfer vakken eindexamen (art. 3.32 UB WVO 2020)	30
Artikel 34	Vaststelling uitslag eindexamen (art. 3.33 UB WVO 2020).....	30
Artikel 35	Uitslag eindexamen vwo en havo (art. 3.34 UB WVO 2020).....	30
Artikel 36	Uitslag eindexamen vmbo (art. 3.35 UB WVO 2020).....	31
Artikel 37	Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar (art. 3.36 UB WVO 2020).....	31
Artikel 38	Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau (art. 3.37 UB WVO 2020)	32
Artikel 39	Herkansing centraal examen (art. 3.38 UB).....	32
Artikel 40	Cijfer en uitslag na herkansing (art. 3.39 UB WVO 2020).....	32
Hoofdstuk VII	Cijferlijsten, diploma's en certificaten	33
Artikel 41	Cijferlijst eindexamen art. 3.40 UB WVO 2020).....	33
Artikel 42	Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo (art. 3.42 UB WVO 2020)	33
Artikel 43	Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo (art. 3.43 UB WVO 2020)	33
Artikel 44	Vaststelling uitslag eindexamen (art. 2.57 WVO 2020).....	34
Artikel 45	Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten (art. 2.58 WVO 2020).....	34
Artikel 46	Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma (art. 3.44 UB WVO 2020)	34
Artikel 47	Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg (art. 3.45 UB WVO 2020).....	34
Artikel 48	Vermelding profiel en leerweg op diploma (art. 3.46 UB WVO 2020).....	34
Artikel 49	Voorschriften cum laude vwo en havo (art. 3.47 UB WVO 2020).....	35
Artikel 50	Voorschriften cum laude vmbo (art. 3.48 UB WVO 2020)	35
Artikel 51	Voorlopige cijferlijst (art. 3.49 UB WVO 2020)	35
Artikel 52	Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen (art. 3.50 UB WVO 2020).....	36
Artikel 53	Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten (art. 3.51 UB WVO 2020).....	36
Hoofdstuk VIII	Specifieke voorzieningen eindexamen	37
Artikel 54	Eindexamen VSO-leerling aan vbo-school in een of meer vakken (art. 3.52 UB WVO)	37
Artikel 55	Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte (art. 3.54 UB WVO 2020)...	37
Artikel 56	Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal (art. 3.55 UB WVO 2020)	37

Examenreglement Het Twickel College

Artikel 57	Spreiding voltooiing eindexamen (art. 3.56 UB WVO 2020).....	38
Artikel 58	Overgangsbepaling schoolexamen rekenen (art. 10.3 UB WVO 2020)	38
Hoofdstuk IX	Slotbepalingen.....	39
Artikel 59	Onvoorziene omstandigheden	39
Artikel 60	Vaststelling examenreglement	39
Bijlage 1	Hulpmiddelen bij toetsen	40
Bijlage 2	Herkansingsregeling schoolexamen.....	42
Bijlage 3	Herexamen schoolexamen.....	44
Bijlage 4	Overgangsnormen havo en vwo bovenbouw	45
	Overgangsnormen	45
	Vrijstellingen bij doubleren.....	46
	Afsluiten van vakken.....	47
	Doorstromen 5 havo naar 5 atheneum.....	47
	Wisselen van afdeling	48
Bijlage 5	Begeleiding en functionarissen	49

Inleiding

In de 4^e klas havo en atheneum begint de Tweede Fase die wordt afgesloten met het eindexamen. Tijdens het keuzeproces in de derde klas ben je al heel wat te weten gekomen over de Tweede Fase, dankzij de decanen en je mentor. Toch kan het helemaal geen kwaad om alles waar je mee te maken krijgt op een rijtje te zetten. Daar is dit boekje voor. We gaan ervan uit dat je het grondig leest, want het is belangrijk dat je goed op de hoogte bent van je rechten en plichten. Omdat er regelmatig zaken veranderen op school, hebben wij ervoor gekozen elk schooljaar een nieuw PTA-informatieboekje uit te geven. Op deze wijze blijft iedereen goed op de hoogte en worden wijzigingen verwerkt.

Laat dit boekje aan je ouders lezen, want ook zij dienen op de hoogte te zijn. Als je iets niet begrijpt, vraag het dan aan je mentor of aan je teamleider. En als je commentaar hebt, of goede tips, dan horen we dat graag.

In dit boekje staat algemene informatie over de Tweede Fase en is het examenreglement opgenomen. Samen met het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) is dit de belangrijkste informatie in de Tweede Fase.

Het examenreglement is het formele en leidende document waarin alles geregeld is als het gaat om onderdelen die deel uit maken van het examenprogramma. Het is voor iedereen in te zien bij de examensecretaris, de teamleiders en op www.twickelcollege.nl.

Ik wens jullie heel veel succes met je studie. En vergeet niet om ook van je schooltijd te genieten!

M. Busscher
Locatiedirecteur Twickel Hengelo

Algemene informatie

Tweede Fase

Wat houdt dat nu in “De Tweede Fase Voortgezet Onderwijs”?

In de Tweede Fase wordt veel meer dan in de onderbouw een zelfstandige en actieve studiehouding van je gevraagd. Je doet veel zelf: doorwerken als er een les uitvalt, zelfstandig opdrachten afmaken, samenwerken met andere leerlingen. Je moet ook regelmatig op school werken als er geen les in je rooster staat: houd daar rekening mee als je afspraken maakt over sport, werk en dergelijke. We gaan ervan uit dat je elke dag tot 16.00 uur beschikbaar bent voor schoolactiviteiten. Incidenteel kan dit in verband met bijzondere activiteiten/projecten wat langer zijn of 's avonds plaatsvinden, maar dit zal dan ruim van tevoren aan je worden meegedeeld.

Studielasturen

In de Tweede Fase gaan we uit van studielasturen (SLU) per vak. De overheid heeft bepaald dat je ca. 1600 uur per jaar aan je studie moet besteden. Dat is dus een gemiddelde: de ene leerling heeft meer tijd nodig om zich de stof eigen te maken dan een andere leerling die hiervoor minder tijd nodig heeft. De totale studielast in 4, 5 havo is 3200 uur en in 4, 5, 6 atheneum is het 4800 uur. Die uren zijn verdeeld over alle vakken die je moet doen. De tijd die je nodig hebt voor toetsen, huiswerk, de lessen, contact met je mentor, samenwerken met medeleerlingen, studieplanning, de voorbereiding op je examen, zit allemaal in die 3200 of 4800 uur. Dit houdt in dat je per week gemiddeld 40 uur met je studie bezig moet zijn. Dat zijn ongeveer 28 lessen en een aantal uren waarin je op school zelfstandig werkt. Thuis moet je dan nog ongeveer 15 klokuren per week werken. Voor een deel is de studielast niet vertaald naar uren (zie de lessentabellen). Deze studielast wordt vertaald naar werk- en toetsdagen, die in het begin van het jaar zullen worden vastgesteld. Deze werk- en toetsdagen horen dus gewoon bij het lesprogramma.

Examenprogramma

Het programma van twee jaar op de havo en van drie jaar op het atheneum sluit je af met het Centraal Examen (CE).

Of je aan het eind van je schoolloopbaan slaagt, hangt niet alleen af van de cijfers die je voor het Centraal Examen (CE) in 5 havo of 6 atheneum haalt. Deze CE-cijfers tellen maar voor de helft mee. De andere helft wordt gevormd door de cijfers en beoordelingen die je voor je Schoolexamen (SE) haalt. Omdat je voor sommige vakken in de vierde klas al met schoolexamentoetsen (SE-toetsen), praktische opdrachten (PO's) en dossiers begint, begin je dus in feite in de vierde klas al met je eindexamen!

Voor een aantal vakken of onderdelen krijg je geen cijfer, maar een beoordeling. Dat kan tot uitdrukking gebracht worden met onvoldoende/voldoende/goed (O/V/G) of met "Naar Behoren" (NB).

Je hebt dus te maken met twee soorten cijfers: schoolexamencijfers, die meegaan naar het eindexamenjaar en ook de overgang mede bepalen, en voortgangscijfers, die alleen tellen bij de overgang.

Examenreglement Het Twickel College

Verdeling studielasturen havo – atheneum

HAVO	Natuur&Techniek		Natuur&Gezondheid		Economie&Maatschappij		Cultuur&Maatschappij	
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	400	Nederlands	400	Nederlands	400	Nederlands	400
	Engels	360	Engels	360	Engels	360	Engels	360
	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120
	Lich. Opvoeding	120	Lich. Opvoeding	120	Lich. Opvoeding	120	Lich. Opvoeding	120
	CKV	120	CKV	120	CKV	120	CKV	120
		1120		1120		1120		1120
Profielvakken	Wiskunde B	360	Wiskunde A of B	320/360	Wiskunde A of B	320/360	Geschiedenis	320
	Natuurkunde	400	Biologie	400	Economie	400	2e MVT	400
	Scheikunde	320	Scheikunde	320	Geschiedenis	320	Aardrijkskunde/MAW	320
		1080		1040/1080		1040/1080		1040
Profielkeuzevak NT: 1 uit 2 NG: 1 uit 2 EM: 1 uit 3 CM: 1 uit 4	Biologie	400	Natuurkunde	400	Aardrijkskunde	320	Kunstvak	320
	Wiskunde D	320	Aardrijkskunde	320	Bedrijfseconomie	320		
		320/400		320/400		320		320
Keuze examenvak	Naar keuze	320/400	Naar keuze	320/400	Naar keuze	320/400	Naar keuze	320/400
	<small>ak, bv, beco, bsm, biol, dutl, econ, fatl, maw, mu</small>		<small>ak, bv, beco, bsm, dutl, econ, fatl, maw, mu, nat</small>		<small>ak, beco, bv, bsm, biol, dutl, fatl, maw, mu</small>		<small>ak, bv, bsm, biol, dutl, econ, fatl, maw, mu, wisa</small>	
Profielwerkstuk	PWS	80	PWS	80	PWS	80	PWS	80
Vrij deel	Vrij deel	240	Vrij deel	240	Vrij deel	240	Vrij deel	240
Rest	Rest	40/-120	Rest	80/-40	Rest	80/-80	Rest	80/-160
TOTAAL (maximaal)		3160/3320		3120/3320		3120/3200		3120/3200

VWO	Natuur&Techniek		Natuur&Gezondheid		Economie&Maatschappij		Cultuur&Maatschappij	
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	480	Nederlands	480	Nederlands	480	Nederlands	480
	Engels	400	Engels	400	Engels	400	Engels	400
	2e MVT	480	2e MVT	480	2e MVT	480	2e MVT	480
	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120	Maatschappijleer	120
	Lich. Opvoeding	160	Lich. Opvoeding	160	Lich. Opvoeding	160	Lich. Opvoeding	160
		1800		1800		1800		1800
Profielvakken	Wiskunde B	600	Wiskunde A of B	520/600	Wiskunde A of B	520/600	Wiskunde A of C	520/480
	Wiskunde D	440	Biologie	480	Economie	480	Geschiedenis	480
	Natuurkunde	480	Scheikunde	440	Geschiedenis	480	Aardrijkskunde/MAW	440
	Scheikunde	440						
		1960		1440/1520		1480/1560		1400/1440
Profielkeuzevak NT: n.v.t. NG: 1 uit 2 EM: 1 uit 3 CM: 1 uit 4			Natuurkunde	480	Aardrijkskunde	440	Kunstvak	480
			Aardrijkskunde	440	Bedrijfseconomie	440		
				440/480		440		480
Keuze examenvak	Naar keuze	440/480	Naar keuze	440/480	Naar keuze	440/480	Naar keuze	440/480
	<small>ak, bv, beco, bsm, biol, econ, maw, mu</small>		<small>ak, bv, beco, bsm, econ, maw, mu, nat</small>		<small>ak, beco, bv, bsm, biol, dutl, fatl, maw, mu</small>		<small>ak, bv, bsm, biol, dutl, econ, fatl, maw, mu</small>	
Profielwerkstuk	PWS	80	PWS	80	PWS	80	PWS	80
Vrij deel	Vrij deel	320	Vrij deel	320	Vrij deel	320	Vrij deel	320
Rest	Rest	80/40	Rest	160/0	Rest	160/120	Rest	160/80
TOTAAL (maximaal)		4720/4760		4640/4800		4640/4680		4640/4720

Toelichting op de schema's

Gemeenschappelijk deel

Dat zijn de vakken die elke leerling moet volgen.

Profielvakken

Dat zijn de vakken die verplicht zijn voor het betreffende profiel.

Profielkeuzevak

Dat is een keuzevak dat elke leerling moet kiezen binnen zijn profiel

Keuze examenvak

Je moet naast de examenvakken van het gemeenschappelijke deel en van het profieldeel minimaal één extra examenvak kiezen. In het schema zie je dat er enige beperkingen zijn aangebracht.

Profielwerkstuk

Dat is een verplichting voor elke leerling. Je mag zelf kiezen voor welk van je gekozen vakken je een profielwerkstuk maakt, maar het moet wel een vak zijn met een SLU van minimaal 320 (havo) of minimaal 400 (atheneum). Je maakt je profielwerkstuk samen met medeleerlingen. Hier kan in overleg met de profielwerkstuk begeleider een uitzondering op worden gemaakt. Uitgebreide informatie over het profielwerkstuk is te vinden in het boekje: handleiding profielwerkstukken 2025-2026.

Twickelverplichtingen: vrij deel

Dat zijn de vakken en activiteiten die de school nuttig vindt en dus verplicht stelt. Bijvoorbeeld mentoraat en introductie.

Loopbaanoriëntatie & -begeleiding

Omdat leerlingen in 4, 5 havo en in 4, 5, 6 atheneum zich oriënteren op het vervolg van hun studie na de middelbare school, krijgt een leerling daarvoor uren. De 40 uren die er staan voor LOB zijn een gemiddelde dat een leerling aan LOB besteedt.

Verdiepingsmodules

Deze modules worden verzorgd door docenten van school, maar ook buiten school plaats vinden en ze zijn niet verplicht. Wel kunnen ze worden gekozen omdat het nu eenmaal zeer aantrekkelijke modules zijn, of passen in het kader van de A+, versterkt taalonderwijs of de EBCL-certificering. Maar kan ook de deelname aan de debatclub zijn, echter het aanbod kan per schooljaar verschillen.

Het lesrooster

Vanaf de vierde klas krijg je een ander lesrooster dan je gewend bent. In ieder geval zullen je lesdagen over het algemeen langer zijn en je zal onvermijdelijk met tussenuren te maken krijgen. Er zal worden afgesloten met een toetsweek, met uitzondering van het examenjaar waar de laatste periode wordt afgesloten met het centraal schriftelijk examen.

Voor leerlingen uit 4 havo en 4 en 5 atheneum kan er in de periode na de laatste toetsweek ook nog tijd ingepland worden voor bijvoorbeeld groepswerkstukken, profielwerkstuk en practica. Bovendien moet je in deze periode alle achterstanden wegwerken die je hebt opgelopen. Dat betreft bijvoorbeeld werkstukken, handelingsdelen, CKV verslagen of leesdossiers.

Het is dus niet zo dat je in de laatste twee weken van het schooljaar niets meer voor school te doen hebt: je bent verplicht om in die twee weken te verschijnen bij alle activiteiten die worden ingeroosterd.

Tussenuren = Werkuren

In je lesrooster heb je uren waarop je geen les hebt. Dit komt omdat veel lessen in clusterverband worden gegeven in plaats van in klassenverband. De school biedt je diverse mogelijkheden om deze uren zinvol te gebruiken. De school kent tal van rustige werkplekken. Bedenk ook dat je op school voorzieningen kunt gebruiken die je thuis wellicht niet hebt.

Examenreglement

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Het examenreglement is vastgesteld conform artikel 31 van het Eindexamenbesluit VO door het bevoegd gezag en ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad (DMR). De medezeggenschapsraad (DMR) heeft op 11 september 2025 ingestemd met het voor u liggende examenreglement. Tegelijkertijd heeft de medezeggenschapsraad ook ingestemd met het PTA 2025-2026.

Artikel 1 Begripsbepalingen

algemene vakken:	vak, niet zijnde profielvakken of beroepsgericht keuzevak als;
beroepsgericht keuzevak:	keuzevak als bedoeld in artikel 2.29 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
bevoegd gezag:	het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
College voor toetsen en examens:	College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid van de Wet College voor toetsen en examens;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profiel vak;
digitale examinering:	het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindverantwoordelijk schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde voorzitter van de centrale directie c.q. de rector van een school;
examencommissie:	de examencommissie bedoeld in artikel 2.60d van de wet;
examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in 2.54 van de wet;
examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 2.51a van de wet;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
examinator:	examinator als bedoeld in artikel 2.51, derde lid, van de wet;
extraneus:	extraneus als bedoeld in artikel 2.51, tweede lid, van de wet;

Examenreglement Het Twickel College

extra vak:	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;
fraude:	het geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56, zesde lid, van de wet;
handelingsdeel:	is een onderdeel van het schoolexamen dat gedaan moet zijn en beoordeelt met voldoende, goed of naar behoren;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1, onderdeel b van de Wet op het onderwijstoezicht;
inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist examen;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen wordt toegelaten;
kunsvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
mandaat:	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan het bevoegd gezag/de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
profielwerkstuk:	profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.53, derde lid, van de wet;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;

Examenreglement Het Twickel College

schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie c.q. de rector van een school, het lid centrale directie en/of een locatie-/sectordirecteur (een integraal leidinggevende van een locatie of sector van een school) en/of een directeur onderwijs;
Schoolleidersstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 7.6 van de wet;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt;
vakken:	algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen;
vakken behorende tot de beeldende vorming:	tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audiovisuele vorming;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de Wet op het voortgezet onderwijs;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;
wet:	Wet op het voortgezet onderwijs 2020.
WVO 2020:	Wet voortgezet onderwijs 2020.
UB WVO 2020:	Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel 2 Eindexamen (art. 2.51 WVO 2020)

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en de schoolleider in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.
2. Personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen in de gelegenheid worden gesteld een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Examinatoren kunnen zijn: de conrector, adjunct-directeur, leden van de centrale directie en leraren van de school.
4. De schoolleider kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Artikel 3 De examensecretaris (art. 2.51a WVO 2020)

1. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De schoolleider en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 44, tweede lid, en artikel 45, derde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
  - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
  - b. de uitvoering van het examenreglement;
  - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting; en
  - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.
4. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 4 Inhoud eindexamen (art. 2.53 WVO 2020; art. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.10 UB WVO)

1. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
2. Het eindexamen vwo, havo en vmbo kan ook een maatschappelijke stage als bedoeld in artikel 2.32 van de wet omvatten. De maatschappelijke stage als onderdeel van het eindexamen duurt ten minste 30 uur.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt in het vwo en havo aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld.
5. *Lid 5 uit het kaderreglement heeft geen betrekking op havo en vwo*
6. Het profielwerkstuk dient voor het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 5 Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en andere apparatuur die in verbinding staan met de buitenwereld, zoals smartwatches en noise cancelling headsets, behoren daar niet toe.

Alleen toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen mogen het examenlokaal worden ingebracht. De examenkandidaat maakt bij de examens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat mede-examenkandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de examenkandidaat zelf.

Artikel 6 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt dit College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.
4. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
  - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijktens de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
  - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
  - f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;
  - g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 7   Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (art. 3.58 en art. 3.59 UB WVO 2020, examenblad)

1. De maatregelen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, die de schoolleider jegens een examenkandidaat kan nemen zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongedig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. Voordat de schoolleider een maatregel als bedoeld in artikel 6 lid 1 neemt, hoort de schoolleider de examenkandidaat. De examenkandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 8, eerste en zesde lid.

Handelingsdeel

Bij niet naar behoren van een handelingsdeel krijg je van de docent nog twee keer vijf werkdagen de tijd om alsnog het naar behoren te halen.

Toetsen en aanwezigheid.

Voor alle toetsen geldt dat je verplicht bent om deel te nemen. Als je ziek bent, moet je voordat de toets begint, je ouders/verzorgers laten bellen om je ziek te melden. Dit moet voor elke toets opnieuw!

Afwezigheid bij SE-toetsen wordt alleen toegestaan indien er sprake is van een zwaarwegende reden! Dit betekent dat je vooraf toestemming moet vragen bij de examensecretaris. Een afspraak bij de tandarts, het afspreken van andere examens (theorie of praktijkexamens) is zeker geen goede reden.

Als je zomaar wegblijft bij een (SE-)toets in de voorexamenklassen wordt dat als een onregelmatigheid beschouwd. De examensecretaris geeft de melding van ongeoorloofd afwezig door aan de schoolleider. De schoolleider neemt contact op met mededeling van verdere maatregelen met betrekking tot onregelmatigheden conform artikel 6. Je ouders ontvangen hierover schriftelijk bericht.

Zorg dat je op tijd bent als er een toets is. Te laat komen bij een SE-toets kan als een onregelmatigheid worden gezien. Als je meer dan 5 minuten te laat komt voor een SE-toets, moet je je eerst melden bij de examensecretaris. De examensecretaris bekijkt wat er moet gebeuren. Je krijgt in ieder geval de verloren tijd er niet bij!

Artikel 8 Beroep bij besluiten inzake maatregelen (art. 2.60 en 2.64 WVO 2020, art. 3.59 UB WVO)

1. Een examenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de schoolleider als bedoeld in artikel 6 lid 1 in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep voor de eindexamens. De schoolleider heeft geen zitting in deze commissie.
2. De termijn voor het indienen van het beroepschrift is vijf dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden. Het beroep wordt schriftelijk bij de Commissie van Beroep voor de eindexamens ingesteld.
3. De Commissie van Beroep voor de eindexamens beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.
4. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel 7, derde lid.
5. De Commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de schoolleider, het College van Bestuur en de inspectie.
6. Het adres van de Commissie van Beroep voor de eindexamens is: Postbus 864, 7550 AW Hengelo of info@carmel.nl t.a.v. Commissie van Beroep voor de eindexamens.
7. De Commissie bestaat uit de volgende personen:
  - de heer mr. R.J.W.T. Schuurman
  - de heer ir. J. Brouwer
  - mevrouw mr. J.G.H. Borgdorff
  - de heer H. Claessen
  - de heer Ch. Dams

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

Artikel 9 Bezwaar/klacht

1. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of het programma van toetsing en afsluiting.
2. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan binnen tien schooldagen na bekendmaking van de beoordeling van enig deel van het schoolexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de inhoud van dit schoolexamen en/of het resultaat van die beoordeling.
3. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan binnen vijf schooldagen na deelname aan enig deel van het eindexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen waardoor de examenkandidaat zich benadeeld voelt.
4. De schoolleider neemt, nadat partijen zijn gehoord, in deze een beslissing.
5. De schoolleider deelt binnen tien schooldagen na ontvangst van het bezwaar, de beslissing schriftelijk en met redenen omkleed aan de examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger mee, tenzij de schoolleider de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste tien schooldagen.
6. Indien een kandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger zich niet kan vinden in een beslissing van de schoolleider, kan deze zich wenden tot de door het College van Bestuur ingestelde onafhankelijke klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege. Een kandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan zijn klacht/bezwaar ook rechtstreeks indienen bij de onafhankelijke klachtencommissie. De klacht moet binnen een jaar na de gedraging of

Examenreglement Het Twickel College

beslissing worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. De klachtencommissie onderzoekt de klacht zoals bedoeld in lid 1, 2, en/of 3 en adviseert het College van Bestuur hierover. Het College van Bestuur neemt vervolgens een besluit. Adres klachtencommissie: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen

Artikel 10 Examenprogramma's (artikel 2.54 WVO 2020, art. 3.3 t/m 3.7 UB WVO 2020)

1. Bij ministeriële regeling wordt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, per schoolsoort en leerweg per vak of voor groepen vakken een examenprogramma vastgesteld.
2. Het examenprogramma bevat in elk geval:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak; en
  - b. de verdeling van de examenstof over het schoolexamen en het centraal examen, indien in een vak zowel het schoolexamen als het centraal examen wordt afgenomen.
3. De schoolleider kan een vmbo leerling of havo leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau, voor zover het vervangen vak niet als extra vak wordt gekozen.

Artikel 11 Mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten (art. 3.1 t/m 3.7 UB WVO 2020)

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2.99 van de wet van toepassing.
2. Het eindexamen kan ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de schoolleider hem dit toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.

Vak wijzigen in het vrije deel

Het kan zijn dat de kandidaat in de loop van het jaar een examenvak wil veranderen. Dat kan niet zomaar. De kandidaat moet bij de decaan het formulier 'Pakketwijziging Tweede Fase' ophalen. Aan de hand van dit formulier moet de kandidaat eerst advies vragen aan de mentor, en daarna aan de vakdocenten, decaan en als laatste aan de teamleider. De decaan controleert of er een volwaardig profiel blijft bestaan. Daarnaast zullen zij naar een aantal andere dingen kijken: is de keuze voor een ander examenvak verstandig in verband met de vervolgopleiding; is het qua gemiste SE stof mogelijk om de overstap te maken; wordt de studielast niet te hoog; kan de kandidaat dat vak aan? Als dat er allemaal goed uitziet, dan wordt nog bekeken of het rooster technisch kan en of er plaats is. Heeft de kandidaat alle handtekeningen op het formulier, dan wordt het formulier ingeleverd bij de teamleider. Pas dan gaat de wijziging in.

Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen

Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 12 Examenreglement (art. 2.60 WVO 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om namens het bevoegd gezag een examenreglement vast te stellen.
2. De schoolleider kan bij de vaststelling van het examenreglement slechts afwijken van het voorstel, bedoeld in artikel 12e, eerste lid, onderdeel a van de wet:
  - a. na overleg met de examencommissie; en
  - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de betreffende (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider heeft voor het vaststellen of wijzigen van het examenreglement de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad, bedoeld in artikel 10, eerste lid onder b, WMS.
5. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement (digitaal) aan de examenkandidaten, hun wettelijk vertegenwoordigers en de inspectie.

Artikel 12a Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud (art. 2.60a WVO 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast te stellen voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
  - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
  - b. welke door de schoolleider vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
  - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
  - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
  - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
  - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
  - c. examenstof die is gekozen door de schoolleider.

Artikel 12b Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling (art. 2.60b WVO 2020)

1. De schoolleider kan bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting, slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie:
  - a. na overleg met de examencommissie; en
  - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
3. De schoolleider behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het betreffende schooljaar (digitaal) aan de examenkandidaten, hun vertegenwoordigers en aan de inspectie.

Artikel 12c Programma van toetsing en afsluiting: wijziging (art. 2.60c WVO 2020)

1. De schoolleider kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
  - a. in het geval van een bijzondere onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
  - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. De schoolleider kan bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
  - a. na overleg met de examencommissie; en
  - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 12b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

Afdeling 2 De examencommissie

Artikel 12d Benoeming en samenstelling van de examencommissie (artikel 2.60d WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De schoolleider:
  - a. stelt een of meer examencommissies in voor elke door de instelling verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt, mede door de samenstelling van de examencommissie, zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en tenminste drie leden. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld.
3. Niet kunnen worden benoemd tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van het bevoegd gezag of hun (indirect) gemandateerden (waaronder de schoolleider en de teamleiders/adjunct-directeuren);
  - b. leden van de (centrale) medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad of de deelraad;
  - c. leerlingen van de school en hun wettelijke vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
  - a. de desbetreffende schoolsoort;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

Artikel 12e Taken en bevoegdheden van de examencommissie (artikel 2.60e WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor de schoolleider;
  - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting voor de schoolleider;
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling en vaststelling van het schoolexamen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege 2020;
  - e. het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen); en
  - f. overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt vast op welke wijze zij uitvoering geeft aan de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid. Zij stelt hiertoe jaarlijks een jaarplan op.

Examenreglement Het Twickel College

4. Indien een kandidaat een verzoek of een klacht indient bij de schoolleider waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de schoolleider.
6. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het College van Bestuur en de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
7. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede, vijfde en zesde lid, aan het College van Bestuur, aan de schoolleider en aan de examensecretaris.

Hoofdstuk IV Het schoolexamen

Artikel 13 Schoolexamen (art. 2.55 WVO 2020, art. 3.12 UB WVO 2020, examenblad)

1. De schoolleider beslist op welk tijdstip het schoolexamen begint.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen. Dit betekent dat ook de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, uiterlijk moeten zijn afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak.
3. De schoolexamencijfers (ook die van de vakken zonder CE) moeten uiterlijk tien kalenderdagen voor het centraal examen worden aangeleverd. De aangeleverde gegevens kunnen tot uiterlijk drie kalenderdagen voor aanvang van het centrale examen aangepast worden. In het geval van flexibele digitale examens vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg en de cspe's (bedoeld in artikel 21) wordt het schoolexamen in het betreffende vak afgesloten tien werkdagen voor het centraal examen in dat vak.
4. Indien het centraal examen overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid van de wet, wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
6. De schoolleider kan een examenkandidaat die wegens ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in een vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, maar na het begin van het eerste tijdvak.
7. Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht.
8. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.

Artikel 14 Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen (artikel 2.60 WVO 2020)

De inhaal- en herkansingsregeling is beschreven in bijlage 2.

Artikel 15 Examendossier (art. 3.11 UB WVO)

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm.
2. *Lid 2 uit het kaderreglement is niet van toepassing voor havo en vwo.*

Artikel 16 Beoordeling schoolexamen (art. 3.13 UB WVO)

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met daartussen liggende cijfers van 1 decimaal.
2. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid wordt in alle schoolsoorten het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel beoordeeld met "goed" of "voldoende".
4. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding en de kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.

5. Onder verwijzing naar artikel 35, lid 2 wordt het combinatiecijfer in vwo en havo bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: CKV, maatschappijleer en het profielwerkstuk. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.
6. Na vaststelling van het cijfer krijgt de kandidaat zo snel als mogelijk de gelegenheid het gemaakte werk in te zien en te bespreken met de vakdocent.
7. De resultaten worden in het leerlingvolgsysteem geadmineistreerd en zijn ter controle toegankelijk voor de kandidaat.

Het cijfer van het schoolexamen (SE-cijfer) voor vakken die alleen met een schoolexamen worden afgesloten wordt afgerond naar een geheel getal, waarbij de 2e decimaal ook in de afronding wordt betrokken. Indien de 2e decimaal een 5 of hoger is, wordt de eerste decimaal met één opgehoogd. Daarna wordt afgerond naar het dichtstbijzijnde gehele getal. Enkele voorbeelden:

- een 5,45 wordt een 5,5 en dat levert als eindcijfer een 6 op
- een 5,44 wordt een 5,4 en dat levert als eindcijfer een 5 op
- een 7,37 wordt een 7,4 en dat levert als eindcijfer een 7 op
- een 6,48 wordt een 6,5 en dat levert als eindcijfer een 7 op.

Het cijfer van het schoolexamen (SE-cijfer) voor vakken die met een centraal examen worden afgesloten worden afgerond op 1 decimaal (zie lid 2 van dit artikel). Bij deze afronding wordt ook het 2e decimaal betrokken. Indien het 2e decimaal een 5 of hoger is, wordt de eerste decimaal met één opgehoogd.

- een 5,45 wordt een 5,5
- een 5,44 wordt een 5,4
- een 7,37 wordt een 7,4
- een 6,48 wordt een 6,5

Artikel 17 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo (art. 3.14 UB WVO)

Niet van toepassing voor havo en vwo.

Artikel 18 Verstrekking beoordeling schoolexamen (art. 2.55a WVO 2020, art. 3.15 UB WVO)

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de schoolleider aan de examenkandidaat:
  - a. het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
  - c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en
  - d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
2. De schoolleider en de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst en gezien van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.

Artikel 19 Herexamen schoolexamen

De regeling herexamen schoolexamen is beschreven in bijlage 3.

Hoofdstuk V Het centraal examen

Artikel 20 Centraal examen (art. 2.56 WVO 2020, art. 3.23 UB WVO 2020)

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat voor een centraal examen wordt afgeweken van de afnameperiodes.
4. De schoolleider kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
5. In afwijking van artikel 2, derde lid, wordt het centraal examen in het derde tijdvak afgenomen door het College voor toetsen en examens.
6. Op het examenwerk van het centraal examen vindt een tweede correctie plaats door een gecommiteerde. Voor het cspe van het centraal examen vmbo wordt geen gecommiteerde aangewezen.

Artikel 21 Afwijkend tijdstip centraal examen (art. 3.17 UB WVO 2020)

1. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het College voor toetsen en examens kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

Artikel 22 De opgaven voor het centraal examen (art. 3.19 UB WVO 2020)

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarvoor deze opgaven dienen.
2. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.

Artikel 23 Afname centraal examen (art. 3.20 UB WVO 2020)

1. De schoolleider draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
4. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk een half uur na de aanvang tot een toets toegelaten.
5. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
6. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 24 Beoordeling centraal examen door examinator (art. 3.21 UB WVO 2020)

1. De schoolleider doet aan de examinator in een vak toekomen:
  - a. het gemaakte werk van het centraal examen;
  - b. een exemplaar van de opgaven;
  - c. de beoordelingsnormen; en
  - d. het proces-verbaal van het examen.
2. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe.
3. De examinator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
4. De examinator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
5. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de beoordeling van het centraal examen door de examinator.

Artikel 25 Beoordeling centraal examen door gecommiteerde (art. 3.24 UB WVO 2020)

1. De schoolleider doet onverwijld na de beoordeling door de examinator aan de rector of directeur van de gecommiteerde toekomen:
  - c. het door de examinator beoordeelde werk van het centraal examen;
  - d. een exemplaar van de opgaven;
  - e. de beoordelingsnormen;
  - f. het proces-verbaal van het examen; en
  - g. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in artikel 24, derde lid.
2. De rector of directeur van de gecommiteerde doet de documenten, bedoeld in het eerste lid, toekomen aan de gecommiteerde.
3. Artikel 24, tweede, derde, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op de beoordeling door de gecommiteerde.
4. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring over de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het bepaalde in dit artikel.

Artikel 26 Vaststelling score en cijfer centraal examen (art. 3.25 UB WVO 2020)

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Het bevoegd gezag van de gecommiteerde kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator.
3. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
4. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling, bedoeld in het derde lid, en met inachtneming van de regels bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 27 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door examinerator (art. 3.26 UB WVO 2020)

Niet van toepassing voor havo en vwo.

Artikel 28 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door tweede examinerator (3.27 UB WVO 2020)

Niet van toepassing voor havo en vwo.

Artikel 29 Afname centraal examen in tweede tijdvak door College voor toetsen en examens wegens gering aantal examenkandidaten (art. 3.28 UB WVO 2020)

Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal examenkandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak door dit College wordt afgenomen.

Artikel 30 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak (art. 3.29 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt hij in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. Indien de schoolleider, op grond van artikel 21, tweede lid, zelf de afname-tijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de schoolleider een examenkandidaat de gelegenheid geven om binnen deze afnameperiode, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.

Artikel 31 Procedure afnemen centraal examen door College in tweede en derde tijdvak (art. 3.30 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat gebruik wil maken van de gelegenheid, bedoeld in artikel (vorige), tweede lid, meldt hij dit zo spoedig mogelijk aan de schoolleider.
2. De schoolleider deelt voorafgaande aan het tweede of derde tijdvak aan het College voor toetsen en examens mee welke examenkandidaten het centraal examen in deze tijdvakken ten overstaan van dit College zullen afleggen en in welke vakken.
3. Indien voor een examenkandidaat toepassing is gegeven aan de artikelen 55 of 56, deelt de schoolleider dit mee aan het College, onder vermelding van de toepassing.
4. De examenkandidaat levert de opgaven, de door hem gemaakte aantekeningen en andere door hem gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin en in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de examenkandidaat worden teruggegeven.
5. Het College deelt het door de examenkandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de schoolleider mee.
6. Indien sprake is van een centraal eindexamen met geheime opgaven, kan de examenkandidaat over zijn werk gedurende een periode van zes maanden na de mededeling, bedoeld in het vijfde lid, inlichtingen inwinnen bij het College.

Artikel 32 Bewaren werk centraal examen (art. 3.31 UB WVO 2020)

1. De schoolleider bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De inzage van het centraal-examenwerk door de kandidaat vindt plaats onder toezicht van een medewerker van de school.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.

Hoofdstuk VI Uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen

Artikel 33 Eindcijfer vakken eindexamen (art. 3.32 UB WVO 2020)

1. Het eindcijfer voor vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

Artikel 34 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 3.33 UB WVO 2020)

1. De schoolleider stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 35 Uitslag eindexamen vwo en havo (art. 3.34 UB WVO 2020)

1. De examenkandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor het andere vak of andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
    - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
    - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
    - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.

- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

De schoolleider kan aan dit combinatiecijfer toevoegen:

- a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van die taal en literatuur;
  - b. algemene natuurwetenschappen in vwo en havo;
  - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider hiertoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan het tweede lid, tweede volzin, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen zijn toegevoegd voor de bepaling van het eindcijfer, bedoeld in dat lid.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet, is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 36 Uitslag eindexamen vmbo (art. 3.35 UB WVO 2020)

Niet van toepassing voor havo en vwo

Artikel 37 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar (art. 3.36 UB WVO 2020)

1. Indien een leerling in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de schoolleider het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39.
2. Indien een leerling als bedoeld in het eerste lid niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 38 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau (art. 3.37 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.
2. Het afleggen van het eindexamen op het oorspronkelijk niveau gaat niet ten koste van de herkansing.

Artikel 39 Herkansing centraal examen (art. 3.38 UB)

1. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 30, eerste lid, van toepassing is, het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het cspe.
2. *Lid 2 van het kaderreglement is niet van toepassing voor havo en vwo.*
3. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.
4. De examenkandidaat heeft het recht, bedoeld in de het eerste en tweede lid, indien op grond van artikel 35, vijfde lid, of artikel 36, zevende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
5. De examenkandidaat deelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste lid of tweede lid.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 40 Cijfer en uitslag na herkansing (art. 3.39 UB WVO 2020)

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de schoolleider de uitslag definitief vast, en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de schoolleider het definitieve cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

Hoofdstuk VII Cijferlijsten, diploma's en certificaten

Artikel 41 Cijferlijst eindexamen art. 3.40 UB WVO 2020)

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst;
  - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
  - c. *lid 3 uit het kaderreglement is niet van toepassing voor havo en vwo*;
  - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo;
  - e. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding;
  - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien deze onderdeel is van het eindexamen en is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
  - g. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het eindcijfer bedoeld in artikel 35, tweede lid, of artikel 36, derde lid; en
  - h. de uitslag van het eindexamen.
2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

Artikel 42 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo (art. 3.42 UB WVO 2020)

Bij het eindexamen vwo en het eindexamen havo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, wordt niet vermeld op de cijferlijst;
- b. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- c. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze havo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer; en
- d. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 43 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo (art. 3.43 UB WVO 2020)

Niet van toepassing voor havo en vwo

Artikel 44 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 2.57 WVO 2020)

1. De schoolleider stelt de eindcijfers van het eindexamen vast.
2. De schoolleider en de examensecretaris stellen de uitslag van het eindexamen vast. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.

Artikel 45 Diploma’s, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten (art. 2.58 WVO 2020)

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag van het eindexamen aan elke examenkandidaat een cijferlijst uit.
2. De schoolleider reikt uit:
  - a. een diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort, daaronder mede begrepen de examenkandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens;
  - b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;
  - c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten; of
  - d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten en de school verlaat.
3. De schoolleider en de examensecretaris tekenen de cijferlijsten, diploma’s, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 46 Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma (art. 3.44 UB WVO 2020)

De schoolleider van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een examenkandidaat indien:

- a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
- b. de scholengemeenschap of school voor vwo die kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
- c. de examenkandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs. Op een scholengemeenschap kan nog tot het moment van opgave van de SE-cijfers een keuze worden gemaakt voor atheneum (eventueel met Latijn of Grieks als extra vak) als gymnasium risicovol lijkt.

Artikel 47 Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg (art. 3.45 UB WVO 2020)

Niet van toepassing voor havo en vwo.

Artikel 48 Vermelding profiel en leerweg op diploma (art. 3.46 UB WVO 2020)

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.

2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

Artikel 49 Voorschriften cum laude vwo en havo (art. 3.47 UB WVO 2020)

1. Op het diploma vwo van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 35.
2. Op het diploma havo van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 35.

Artikel 50 Voorschriften cum laude vmbo (art. 3.48 UB WVO 2020)

Niet van toepassing voor havo en vwo

Artikel 51 Voorlopige cijferlijst (art. 3.49 UB WVO 2020)

1. De schoolleider verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
  - a. die:
    - in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover de cijfers niet op grond van artikel 37, tweede lid, zijn vervallen, of
    - het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 57 aflegt; en
  - b. die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
  - a. het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
  - b. het cijfer van het schoolexamen;
  - c. het cijfer van het centraal examen;
  - d. het eindcijfer voor het vak;
  - e. de aantekening of gebruik is gemaakt van het recht op herkansing, bedoeld in artikel 39.
3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.
4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontleen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 45, eerste lid van de wet is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 52 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen (art. 3.50 UB WVO 2020)

Niet van toepassing voor havo en vwo

Artikel 53 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidings documenten (art. 3.51 UB WVO 2020)

1. Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Onze Minister kan een schriftelijke verklaring verstrekken dat een document, bedoeld in het eerste lid is afgegeven. Deze verklaring heeft dezelfde waarde als dat document zelf.
3. Onze Minister kan een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst verstrekken indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de voornaam respectievelijk de geslachtsnaam van de examenkandidaat is gewijzigd.

Hoofdstuk VIII Specifieke voorzieningen eindexamen

Artikel 54 Eindexamen VSO-leerling aan vbo-school in een of meer vakken (art. 3.52 UB WVO)

De schoolleider van een school voor vbo kan een leerling in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg die is ingeschreven aan een VSO-school of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de gelegenheid stellen als extraneus het eindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van die leerwegen.

Artikel 55 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte (art. 3.54 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De schoolleider bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
  - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a. genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De schoolleider doet van de wijze waarop het examen ingevolgde dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Artikel 56 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal (art. 3.55 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in de eerste lid, kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal; of
  - c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. De schoolleider doet van elke afwijking ingevolgde dit artikel mededeling aan de inspectie.

Artikel 57 Spreiding voltooiing eindexamen (art. 3.56 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin voor een examenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 35 of 36.

Artikel 58 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen (art. 10.3 UB WVO 2020)

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 35 en 36.
4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 35 en 36, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject.

Hoofdstuk IX Slotbepalingen

Artikel 59 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider. In voorkomende gevallen kan overleg met of melding aan de inspectie verplicht zijn.

Artikel 60 Vaststelling examenreglement

De schoolleider stelt het examenreglement of een wijziging van het examenreglement vast na instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad cq. deelraad op grond van artikel 10 lid 1 onder b WMS.

Bijlage 1 Hulpmiddelen bij toetsen

Het uitgangspunt voor het gebruik van hulpmiddelen bij toetsen is de “regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens”.

Toegestane hulpmiddelen havo en vwo 2025-2026

Vak	Havo en vwo
Alle vakken	Basispakket
Alle schriftelijke examens	Eindelijk verklarend woordenboek Nederlands
Examens moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doeltaal; Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels
Wiskunde A, B, C, D	Grafische rekenmachine Roosterpapier in cm ²
Biologie, natuurkunde, scheikunde	Goedgekeurd informatieboek: Binas 7 ^e editie of Sciencedata
Aardrijkskunde	Een Atlas is niet langer toegestaan bij het centraal examen
Muziek, kunst (algemeen)	Computer

Basispakket

Het standaard basispakket bij alle toetsen en examens bevat:

- schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- nietmachine
- geometrische driehoek
- vlakgum
- rekenmachine (zie hieronder)

Rekenmachines

Bij de vakken (wiskunde) waar een grafische rekenmachine is toegestaan, is ALLEEN één grafische rekenmachine toegestaan. Het is een leerling bij die vakken niet toegestaan de beschikking te hebben over een gewone rekenmachine.

Voor de wiskundevakken geldt dat de grafische rekenmachine tijdens toetsen verplicht in de examenstand moet staan. In de “regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens” is te lezen welke grafische rekenmachines zijn toegestaan.

Informatieboek

Bij de vakken natuurkunde, scheikunde en biologie wordt tijdens toetsen alleen de Binas 7^e editie gebruikt.

Bosatlas

Vanaf het jaar 2021 is de atlas niet meer toegestaan bij het centraal examen. In het examen aardrijkskunde zijn vanaf 2021 atlaskaarten afgedrukt bij het examen.

Tijdens de SE toetsen is het toegestaan de grote Bosatlas, 55^e druk + aanvullend katern te gebruiken. De Bosatlas + het aanvullend katern wordt door school verstrekt bij de toetsen waarbij de atlas gebruikt mag worden.

Woordenboeken bij (schoolexamen)toetsen

In principe mag bij elke toets een eendelig verklarend woordenboek Nederlands worden gebruikt. Bij een aantal SE toetsen is het eendelig verklarende woordenboek Nederlands niet toegestaan. Dit zal door de docent duidelijk aangegeven worden voor aanvang van de toets.

De huidige officiële spelling geldt.

In hulpmiddelen als een informatieboek of woordenboek mogen op geen enkele wijze aanpassingen gedaan worden. Denk hierbij onder andere maar niet uitsluitend aan tekst bijschrijven, onderstrepen, arceren, post-it/ papiertjes/ plakketjes toevoegen etc. Dit wordt gezien als fraude en zal worden behandeld als onregelmatigheid (artikel 6).

Voor de meest actuele en volledige Regeling toegestane hulpmiddelen verwijzen wij naar www.examenblad.nl.

Bijlage 2 Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen

Inhaalregeling schoolexamen voor leerlingen 5 havo en 6 atheneum, schooljaar 2025-2026

Indien een kandidaat wegens ziekte of ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid (ter beoordeling van de schoolleiding) niet in staat geweest is aan een of meerdere toetsen voor het schoolexamen deel te nemen (tijdens het reguliere afnamemoment), wordt de kandidaat door de school in de gelegenheid gesteld, op het in de jaarkalender vastgestelde moment, de desbetreffende toets(en) alsnog af te leggen. Dit kan een moment zijn buiten de reguliere schooltijden om.

Indien er zwaarwegende redenen zijn op grond waarvan dit niet kan, wordt in overleg met de examencommissie een andere regeling getroffen. Voor een mondelinge SE-toets geldt: zo gauw mogelijk, in overleg met de examensecretaris en de vakdocent.

Herkansingsregeling schoolexamen voor leerlingen 5 havo en 6 atheneum, schooljaar 2025-2026

1. De kandidaten in 5 havo en 6 atheneum mogen in principe drie (3) SE-toetsen per schooljaar herkansen; dat wil zeggen na elke examenweek/toetsweek mag één (1) SE-toets die afgelegd is in de voorliggende periode herkanst worden.
2. Herkansingen vinden plaats op door de school aan te wijzen momenten, die in de jaaragenda worden aangegeven.
3. Een herkansing dient dezelfde toets vorm te hebben als de oorspronkelijk toets.
4. Toetsen voor het schoolexamen kunnen eenmaal worden herkanst, ongeacht het cijfer.
5. Praktische opdrachten mogen niet worden herkanst, tenzij in het Programma van Toetsing en Afsluiting van het betreffende vak is aangegeven dat dit wel is toegestaan.
6. De kandidaat dient een aanvraag tot herkansing schriftelijk in bij de secretaris van het eindexamen. Dit geldt voor alle herkansingen. De kandidaat maakt hierbij gebruik van het inschrijfformulier.
7. Aanvragen die de secretaris later bereiken dan op de aangegeven data en tijd worden niet gehonoreerd.
8. Het examensecretariaat informeert de betreffende docenten en houdt het aantal verbruikte herkansingen bij.
9. Het hoogste cijfer behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het schoolexamen geldt als definitief cijfer voor de desbetreffende toets.
10. Een eenmaal gestart schoolexamen blijft in beginsel geldig, maar kan ongeldig verklaard worden door de schoolleider indien daar een geldige reden voor is.
11. Indien een kandidaat zonder geldige reden (te beoordelen door de schoolleider) niet aan een aangevraagde herkansing deelneemt, vervalt deze herkansing en wordt het aantal toetsen dat in het betreffende schooljaar mag worden herkanst met één (1) verminderd. Het alsnog maken van de herkansing is niet mogelijk.

Inhaalregeling schoolexamen voor leerlingen 4 havo, 4 atheneum en 5 atheneum, schooljaar 2025-2026

Indien een kandidaat wegens ziekte of ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid (ter beoordeling van de schoolleiding) niet in staat geweest is aan een of meerdere toetsen voor het schoolexamen deel te nemen (tijdens het reguliere afnamemoment), wordt de kandidaat door de school in de gelegenheid gesteld, op het in de jaarkalender vastgestelde moment, de desbetreffende toets(en) alsnog af te leggen. Dit kan een moment zijn buiten de reguliere schooltijden om.

Indien er zwaarwegende redenen zijn op grond waarvan dit niet kan, wordt in overleg met de examencommissie een andere regeling getroffen. Voor een mondelinge SE-toets geldt: zo gauw mogelijk, in overleg met de examensecretaris en de vakdocent. Voor gemiste toetsen die alleen voor het rapportcijfer meetellen gelden andere regels. Het inhalen daarvan kun je zelf met je docent regelen.

Herkansingsregeling schoolexamen voor leerlingen 4 havo, 4 atheneum en 5 atheneum, schooljaar 2025-2026

Gezien de geringe hoeveelheid SE toetsen in 4 atheneum is er in dat leerjaar geen herkansingsregeling. Voor leerlingen in 4 havo en 5 atheneum geldt dat toetsen die gemaakt worden in periode 4 niet herkansbaar zijn.

1. De kandidaten in 4 havo en 5 atheneum mogen in dit betreffende schooljaar één (1) SE-toets herkansen uit periode 1, periode 2 of periode 3, dat wil zeggen na toetsweek 3 (in maart) mag een leerling één (1) SE-toets uit periode 1,2 of 3 herkansen. Het gaat daarbij om toetsen met een SE-weging. De vakken geven in het PTA aan welke toetsen in aanmerking komen voor een eventuele herkansing.
2. Herkansingen vinden plaats op door de school aan te wijzen momenten, die in de jaaragenda worden aangegeven.
3. Een herkansing dient dezelfde toets vorm te hebben als de oorspronkelijk toets.
4. Toetsen voor het schoolexamen kunnen eenmaal worden herkanst, ongeacht het cijfer.
5. Praktische opdrachten mogen niet worden herkanst, tenzij in het Programma van Toetsing en Afsluiting van het betreffende vak is aangegeven dat dit wel is toegestaan.
6. De kandidaat dient een aanvraag tot herkansing schriftelijk in bij de secretaris van het eindexamen. Dit geldt voor alle herkansingen. De kandidaat maakt hierbij gebruik van het inschrijfformulier.
7. Aanvragen die de secretaris later bereiken dan op de aangegeven data en tijd worden niet gehonoreerd.
8. Het examensecretariaat informeert de betreffende docenten en houdt het aantal verbruikte herkansingen bij.
9. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het schoolexamen geldt als definitief cijfer voor de desbetreffende toets.
10. Een eenmaal gestart schoolexamen blijft in beginsel geldig, maar kan ongeldig verklaard worden door de schoolleider indien daar een geldige reden voor is.
11. Indien een kandidaat zonder geldige reden (te beoordelen door de schoolleider) niet aan een aangevraagde herkansing deelneemt, vervalt deze herkansing en wordt het aantal toetsen dat in het betreffende schooljaar mag worden herkanst met één (1) verminderd. Het alsnog maken van de herkansing is niet mogelijk.

Bijlage 3 Herexamen schoolexamen

Herexamen schoolexamen schooljaar, 2025-2026

1. Een naar het volgend leerjaar bevorderde kandidaat kan in een (1) vak dat in het laatst voltooide leerjaar afgesloten is met een schoolexamen, een herexamen afleggen in de eerste periode van het volgende (=5^e) leerjaar, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
2. Een kandidaat die is gezakt voor het eindexamen of is gedoubleerd in het voorexamenjaar kan in een (1) vak dat in het laatst voltooide leerjaar afgesloten is met een schoolexamen een herexamen afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald dat lager is dan 6.
3. Een kandidaat uit atheneum-6 of havo-5 kan in atheneum-6 respectievelijk havo-5 in een (1) vak dat in het desbetreffende jaar is afgesloten met een schoolexamen een herexamen afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald dat lager is dan 6. Het vak BSM valt buiten deze regeling in verband met de grote hoeveelheid praktische opdrachten die niet voor een herexamen in aanmerking komen.
4. Het herexamen bevat onderdelen van het examenprogramma, die door de docent vooraf worden vastgesteld.
5. De kandidaat dient een aanvraag tot herexamen schriftelijk in bij de secretaris van het eindexamen en gebruikt daarbij het standaardformulier. De kandidaat houdt zich hierbij aan de in de jaaragenda aangegeven data.
Aanvragen die de secretaris later bereiken dan op de in deze agenda aangegeven datum en tijd worden niet gehonoreerd.
6. Herexamens vinden plaats op door de school aan te wijzen momenten.
7. Het herexamen omvat in beginsel één zitting, tenzij er naar het oordeel van de schoolleiding zwaarwegende omstandigheden zijn om dit anders te regelen.
8. Indien een kandidaat wegens ziekte of ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid (ter beoordeling van de schoolleider) niet in staat geweest is aan het herexamen deel te nemen, wordt de kandidaat door de school in de gelegenheid gesteld op een door de school aan te wijzen tijdstip het betreffende herexamen alsnog in te halen.
9. Indien een kandidaat, door welke omstandigheid dan ook, voor de tweede maal niet in staat is om op de door de school bepaalde datum en tijd het herexamen af te leggen, wordt de kandidaat niet in de gelegenheid gesteld het herexamen alsnog af te leggen.
10. De docent stelt vast hoe het cijfer voor het herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde (deel van het) schoolexamen in dat vak geldt bij de berekening van het eindcijfer.

Bijlage 4 Overgangsnormen havo en vwo bovenbouw

Per schooljaar krijg je 3 rapporten (digitaal) (m.u.v. 5 havo en 6 atheneum): in november, maart en einde schooljaar. Het eindcijfer wordt bepaald als het rekenkundig gemiddelde van de behaalde cijfers. Het eindcijfer per vak wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 t/m 10.

Overgangsnormen

De overgangsnormen voor het huidige schooljaar 2025-2026 zijn te vinden op de website: www.twickelcollege.nl.

Doubleren

1. Een leerling die doubleert (of het examenjaar opnieuw doet), krijgt te maken met het PTA van het cohort dat een jaar later in het vierde leerjaar is gestart.
2. Als dit identiek is, heeft dit geen gevolgen voor de leerling. Alle cijfers in het voorgaande leerjaar behaald worden overgenomen naar het nieuwe cohort. In geval de doublure in het vierde leerjaar plaatsvindt heeft het ook geen gevolgen, aangezien de leerling dan vanaf de start het nieuwe programma opnieuw doet.
3. Bij een doublure in leerjaar 5 of 6 kan het PTA van het nieuwe cohort afwijken van dat van het oorspronkelijke jaar. Er kunnen inhoudelijke, programmatische en/of wijzigingen zijn in de gewichten van de betreffende onderdelen.
4. Bij inhoudelijke of programmatische wijzigingen zal er bij doublure in leerjaar 5 of 6 een maatwerkoplossing volgen, die wordt vastgelegd in een persoonlijk-PTA'. Uitgangspunt hierbij is dat de extra belasting voor de leerling zo beperkt mogelijk blijft. Soms zal de leerling echter onderdelen en daarbij behorende toetsen en/of praktisch werk uit een eerder leerjaar alsnog moeten doen (als het verplichte SE-eindtermen betreft). Ook kan het voorkomen dat onderdelen in het dossier leeg blijven (als het geen verplichte SE-eindtermen betreft), dan wordt er een vrijstelling (VR) in SOM ingevoerd.
5. Bij doublure in leerjaar 5 of 6 geldt bij wijzigingen in de gewichten dat als de inhoud van de onderdelen hetzelfde is gebleven door de teamleider het gemiddelde cijfer wordt ingevoerd op alle posities in het cijferdossier (SOM) van het leerjaar of leerjaren voorafgaand aan het jaar dat gedoubleerd wordt. De teamleider of de examensecretaris berekent op basis van de gewichten uit het oorspronkelijke PTA het rekenkundig gemiddelde op één decimaal en voert dit in op alle posities in het cijferdossier tot er nieuwe cijfers worden behaald in het leerjaar dat opnieuw wordt gedaan.

Vrijstellingen bij doubleren

Wanneer je blijft zitten is daar vaak een goede reden voor. Wanneer je uitzicht op een diploma hebt, is het daarom verstandig het jaar nog een keer over te doen. De vrijstellingsregeling is bedoeld om de onderdelen die je wel goed hebt gedaan, te laten staan en je op die manier meer ruimte te geven om aandacht aan de vakken te geven waarop je bent blijven zitten.

De vrijstellingsregeling ziet er als volgt uit:

1. Vakken die je in de vierde klas of in atheneum 5 naar behoren of met voldoende/goed hebt afgesloten, hoef je niet opnieuw te volgen. Dit geldt niet voor LO (zie ook punt 3).
2. Vakken die worden afgesloten met een eindcijfer schoolexamen voor dat vak, hoef je niet opnieuw te volgen, als je tenminste als eindcijfer een 6 of meer hebt gehaald. Je mag zo'n vak natuurlijk wel overdoen, dan telt het hoogste eindcijfer. Het kan ter compensatie van andere cijfers (zie slaag/zak regeling) verstandig zijn het vak overnieuw te doen. Als je het vak overdoet, moet je ook alle onderdelen overdoen. Voor het profielwerkstuk geldt dat het bij een voldoende is afgesloten.
3. Het vak LO in 5 havo en 6 atheneum: je hebt in principe een vrijstelling, indien NB afgerond. Als je wel aan de lessen wilt deelnemen, dan geef je dit aan het begin van het jaar aan en volg je het hele jaar de lessen. Werkstukken voor LO die Naar Behoren waren, hoef je niet opnieuw te maken.
4. Voor vakken die in het volgende leerjaar doorlopen, of die doorlopen tot het Centraal Examen, krijg je geen vrijstelling.
5. Voor Praktische Opdrachten heb je geen recht op vrijstelling, tenzij aangegeven in het PTA.

Wat doe je met de vrijgekomen tijd?

Je bespreekt samen met je mentor hoe je de tijd, die vrijkomt door de vrijstellingen, gaat invullen. Denk eraan dat je moet kunnen verantwoorden hoe je je studielasturen besteedt!

Afsluiten van vakken

Zoals je in de schema's per profiel hebt kunnen zien, zijn er verschillende manieren om een vak af te sluiten. Voor de meeste vakken is dat het centraal examen. Uitzonderingen hierop zijn:

1. Het vak LO moet je afsluiten met "Voldoende" of "Goed". Als je LO niet met "Voldoende" of "Goed" hebt afgesloten, kun je niet slagen. Vanaf het schooljaar 2019-2020 geldt voor CKV dat leerlingen in 4 Havo en 4 vwo CKV afsluiten met een cijfer. Dit cijfer telt mee in het combinatiecijfer.
2. Verder moet je Naar Behoren hebben deelgenomen aan mentoraat, LOB, introductieactiviteiten.
3. Dan blijven nog over de vakken die je alleen met een schoolexamen afsluit.
4 havo: CKV en Maat
5 havo: LO, BSM. Wiskunde D
4 atheneum: CKV en Maat
6 atheneum: LO, BSM en wiskunde D

Doorstromen 5 havo naar 5 atheneum

Een havoleerling (die na afronden van een opleiding) instroomt in het atheneum krijgt mogelijk te maken met hiaten in het 4 atheneum examendossier. Door middel van maatwerk, vastgelegd in het persoonlijk-PTA zal ervoor worden gezorgd dat de leerling voldoet aan de door de wetgever gestelde verplichte SE- eindtermen. Uitgangspunt hierbij is dat de extra belasting voor de leerling zo beperkt mogelijk blijft. Soms zal de leerling echter onderdelen en daarbij behorende toetsen en/of praktisch werk uit een eerder leerjaar alsnog moeten doen (als het verplichte SE-eindtermen betreft). Ook kan het voorkomen dat onderdelen in het dossier leeg blijven (als het geen verplichte SE-eindtermen betreft) dan wordt er een vrijstelling (VR) in SOM ingevoerd.

De decaan geeft een advies of de doorstroom naar 5 atheneum verstandig is. De decaan let met name op de adviezen van je leraren en de behaalde cijfers. Daarnaast zal je vakkenpakket een belangrijke rol spelen bij de mogelijkheden van doorstromen van 5 havo naar 5 atheneum. Als je doorstroomt heb je een wettelijke vrijstelling voor CKV en Maatschappijleer.

Wisselen van afdeling

Het kan verstandig zijn (tussentijds) te wisselen van afdeling. In de meeste gevallen is dat van het atheneum naar de havo, maar omgekeerd zou natuurlijk ook kunnen. Wat gebeurt er dan met je behaalde cijfers, met name voor wat betreft de SE-cijfers en hoe ga je dan om met de verschillen in SLU voor de verschillende vakken? Het examendossier wordt opgebouwd binnen de afdeling waarin examen wordt gedaan. Dit houdt in dat cijfers bij een wisseling niet worden omgerekend van vwo naar havo niveau of omgekeerd. In het PTA is in 5 havo, 5 atheneum en 6 atheneum aangegeven wat een instroom in deze jaar laag betekent qua opbouw SE cijfers. Cijfers vanuit de afdeling waar de kandidaat vandaan komt komen te vervallen tenzij anders is aangegeven in het persoonlijke PTA. Er zijn verschillende overstappen mogelijk. Overstappen is maatwerk. Per individu zal dus gekeken worden naar passende mogelijkheden. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in het persoonlijk PTA, waarmee deze bekrachtigd worden door de examensecretaris. Uitgangspunt hierbij is dat de extra belasting voor de leerling zo beperkt mogelijk blijft.

Een atheneumleerling die vanuit het 4e, 5e of 6e leerjaar naar 5 havo overstapt krijgt mogelijk te maken met hiaten in het 4 havo examendossier. Door middel van maatwerk, vastgelegd in het persoonlijk-PTA zal ervoor worden gezorgd dat de leerling voldoet aan de door de wetgever gestelde verplichte SE- eindtermen. Soms zal de leerlingen echter onderdelen en daarbij behorende toetsen en/of praktisch werk uit een eerder leerjaar alsnog moeten doen (als het verplichte SE-eindtermen betreft). Ook kan het voorkomen dat onderdelen in het dossier leeg blijven (als het geen verplichte SE-eindtermen betreft) dan wordt er een vrijstelling (VR) in SOM ingevoerd. Indien een opdracht inhoudelijk en programmatisch overeenkomt met een eerder gemaakte opdracht op een ander niveau dan behoort ook het her beoordelen van de opdracht tot de mogelijkheden.

Bijlage 5 Begeleiding en functionarissen

De volgende personen zijn voor jou en je studie hier op Het Twickel College erg belangrijk:

De mentor

Je mentor praat in de loop van het jaar een paar keer met je over je cijfers, hoe het met je gaat op school en of je op schema ligt met je werk. Zoek zo nodig vaker contact met je mentor, neem zelf tijdens het mentoruur ook initiatief! Als je ouders in overleg met jou iets willen weten van school, kunnen ze altijd je mentor bellen.

Voor de klassen 4 en 5 havo en 4, 5 en 6 atheneum zijn er twee mentoruren per week ingeroosterd. Tijdens deze mentoruren besteedt de mentor aandacht aan studieplanning. Hij/zij geeft algemene informatie en uitleg over regelingen. Ook kan het functioneren van de klas als groep aan de orde komen. Het uur zal ook worden gebruikt om achterstanden weg te werken of huiswerk te maken. Soms zal je mentor ervoor kiezen om dit uur te gebruiken voor individuele gesprekken. Ook vindt een deel van de LOB-activiteiten en levensbeschouwelijke vorming plaats onder de mentoruren. De absentiecontrole gebeurt in de eerste plaats ook door de mentoren. Bij veelvuldige afwezigheid zal ook de teamleider worden ingelicht. Het verzuimprotocol van de school is overeenkomstig de Verzuimkaart VO van de gemeenten Hengelo, Borne en Hof van Twente (Delden).

We gaan ervan uit dat je ouders (samen met jou) naar de algemene informatieavonden gaan en zo nodig een 'tien minuten gesprek' met de mentor hebben.

De decanen

- voor 3, 4, 5 en 6 atheneum mevr. T. Melke
- voor 3, 4 en 5 havo mevr. J. Schutte

De decaan is verantwoordelijk voor LOB: Loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Daaronder valt ook advies bij eventuele wisselingen van afdeling of profiel, wisseling van vakken in het vrije deel in verband met vervolgstudie en begeleiding naar die vervolgstudie. De decanen kun je vinden in kantoor M018

Het examensecretariaat

Je vindt het examensecretariaat in kantoor M105. Met Mevr. Boswinkel moet je alles regelen wat te maken heeft met de toetsing in de bovenbouw.

De examensecretaris

Dit is dhr. R. Oskam (kantoor M105), dhr. R. Hoek is plaatsvervangend examensecretaris mocht dhr. Oskam niet aanwezig zijn (kantoor M020). De examensecretaris is verantwoordelijk voor de werkzaamheden van het examensecretariaat. De examensecretaris weet alles over de organisatie van het schoolexamen en het centraal examen. Hij zorgt ervoor, dat alles volgens de wet verloopt. Voor formele vragen kun je bij hem terecht. Neem ook contact met hem op als je niet volgens de regels hebt gehandeld.

De examencommissie

Deze commissie wordt samengesteld door het bevoegd gezag en heeft een aantal wettelijk taken:

- a. Het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen).
- b. het vaststellen van nadere richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege.
- c. De examencommissie bestaat uit dhr. T. Blokzijl, dhr. M. Traas en dhr. R. Hoek.

De teamleiders

Mevr. J. Coster voor havo en dhr. M. Fransen voor atheneum zijn de teamleiders (kantoor M105). Zij weten alles over de organisatie van de Tweede Fase en ze kunnen je dus helpen als je daar vragen over hebt.

De directeur

Mevr. M. Busscher is de locatiedirecteur. Als je er ondanks je mentor, de examensecretaris of de teamleider niet uitkomt, kun je bij haar terecht. Je moet dan een afspraak maken via het secretariaat kantoor M105.

De ondersteuningscoördinator

Mevr. S. Spanjer en mevr. M. Davidse zijn de ondersteuningscoördinatoren. Bij hen kun je terecht wanneer er behoefte bestaat voor specifieke begeleiding en/of ondersteuning (kantoor M019). Ook bij lichamelijke problemen kun je contact opnemen met hen zoals bijvoorbeeld slechthorendheid of slechthoortheid. Het kan zijn dat door een beperking er qua toetsen aanpassingen moeten worden gedaan om je slagingskansen te vergroten. Eventuele aanpassingen en faciliteiten moeten wel toegestaan zijn door de inspectie van het onderwijs.

De dyslexiecoördinator

Mevr. J. Miedema is de dyslexiecoördinator (kantoor A009). Als door een erkende deskundige is vastgesteld dat je dyslectisch bent dan krijg je een dyslexiepas. Er is dan soms verlenging mogelijk. Deze verlenging mag nooit meer zijn dan 30 minuten extra voor het Centraal Examen en een evenredig deel daarvan voor Schoolexametoetsen. Je moet wel bij elke toets je dyslexiepas bij je hebben.

Anderstaligen. Als je, met inbegrip van je examenjaar, nog maar 6 jaar in Nederland woont, en Nederlands is niet je moedertaal, dan kun je eventueel aanpassingen krijgen. Dat kan zijn: een verlenging van maximaal 30 minuten voor het Centraal Examen Bij gewone toetsen krijg je qua tijd een zesde deel tijdverlenging (evenredig aan de extra tijd die staat voor een centraal schriftelijk examen). En verder het gebruik van een Nederlands woordenboek.

Als je denkt dat je voor een aangepaste regeling in aanmerking komt, moet je in het begin van de vierde klas contact opnemen met het examensecretariaat en met de dyslexiecoördinator.